

DE TONIJNRROUTE

**Wandelen
langs het mooiste
strand van
Andalusië**

Al meer dan 2000 jaar wordt er in de Middellandse zee en met name in de Straat van Gibraltar tonijn gevangen. Net als de Feniciërs wisten ook de Grieken en Romeinen al hoe deze vis het beste verwerkt kan worden. Niet zo vreemd dat de laatsten in de Straat een stad bouwden om daar een 'vis-industrie' op te zetten. Deze wandeling voert langs de resten van die stad met uitzicht op zee.

Tiket en foto's: Helga van der Zon. Kaart: © OpenStreetMap contributors

Toen de resten van de stad Baelo Claudia werden gevonden, vond men ook grote kruiken met garum, saus van gefermenteerde vis. Kenners zeggen dat deze rijke en welvarende stad de beste garum van het Romeinse rijk maakte, waarschijnlijk omdat deze van tonijn was gemaakt. Voor wie het weten wil: Garum is het vocht dat overblijft na het fermenteren van vis. Vissen en ingewanden werden gezouten en in aardewerken kruiken in de zon gezet om 2 á 3 maanden te gisten. De beste garum werd gemaakt van de ingewanden en het bloed, sap en kieuwen van tonijn. Erg smakelijk!

Maar het gaat nu niet alleen om de 'Stad aan Zee', het strand van Bolonia behoort tot de tien mooiste stranden van Spanje. Het heeft een lengte van 3,8 km en loopt van Punta Paloma in het oosten tot aan de vuurtoren van Punto Camaral in het westen. Het strand en de omliggende natuur behoren tot het natuurpark van El Estrecho, sinds 2003 een beschermd gebied.

De Straat van Gibraltar, waar de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee elkaar treffen, is een belangrijke migratieroute voor vogels en, afhankelijk van het seizoen, een formidabele plek om orka's, dolfijnen en walvissen te spotten. Verstedelijking wordt in dit gebied actief tegengegaan en daardoor is het strand nog ongerept, alleen in het El Lentalcal gebied zijn faciliteiten aanwezig, zoals een parkeerterrein, restaurants, een EHBO-post en kun je een ligbedje huren.

De wandeling (Wikiloc 38508724 - 9,26 km).

Vertrekpunt Bolonia, El Lentiscal

Vanuit Tarifa loopt de N-340 richting Facinas/ Vejer de la Frontera. Na 15 km op deze weg, slaan we linksaf naar Bolonia over de CA-8202. Links zien we een indrukwekkende berg oprijzen, de Loma de San Bartolo. Daar is weer een andere, ook erg mooie, wandeling mogelijk (zie casasojen.com). Na zo'n 7 km slaan we af naar El Lentiscal. Aan het einde van deze weg is een parkeerterrein.

Hier starten we de wandeling vanaf het pad dat, als een soort gate, gemarkeerd is door twee muren. Het pad volgend, passeren we verderop een hek met rood-witte signalering. Het eerste gedeelte is onderdeel van de GR 145 (Arco Atlántico). Even later wandelen we het pijnbos van El Chaparral in.

Door het pijnbomenbos

De wandeling bestaat uit twee delen: een tocht door het bos en een wandeling langs het strand. Het gedeelte pijnbos is precies wat de naam doet vermoeden, maar na de smart komt de beloning. Het pad is afwisselend verhard of zanderig en niet altijd even duidelijk.

Het eerste gedeelte is een oud koeienpad dat vroeger de verbinding vormde tussen de Romeinse stad Mellaria en Baelo Claudia. Soms zie je tussen de struiken op verschillende plaatsen koeien grazen, die hier blijkbaar overal loslopen.

Onderweg zien we bunkers. Deze behoren tot een linie van 492 bunkers die werd gebouwd tussen Conil en de rivier de Guadiario. De nadruk hierbij lag op het stuk tussen Gibraltar en Bolonia om dit gedeelte van de Straat te beschermen tegen mogelijke aanvallen van de geallieerden vanuit Gibraltar tijdens de Tweede Wereldoorlog. Onderweg treffen we ook nog stukken van Romeinse kolommen, waarschijnlijk afkomstig van de steengroeve bij Paloma Alta.

Met de benen omhoog

Later wordt het pad steeds zwaarder vanwege het losse zand, een paard zou uitkomst bieden, maar..... uiteindelijk verlaten we de gesignaleerde route en bereiken we een verhard/geasfalteerd pad dat uitkomt bij Paloma Baja. Hier bevindt zich restaurant Justito de Copas, een mooie plaats voor een kopje koffie, koud drankje of een gerecht van vers gevangen vis. Dat heb je dan ook wel verdiend.

Vanaf het terras hebben we zicht op Afrika aan de overkant van de zee. Voor het geval je denkt op deze plek met de route te starten, in de zomermaanden ga je hier zeker je auto niet kunnen parkeren.

Strandwandeling

Na de pauze lopen we een klein stukje terug naar een weggetje dat is voorzien van een groot wit hek. Aan de zijkant is er een passage voor voetgangers. Vanaf daar is het 7 minuten lopen naar het strand. Na wat huizen te zijn gepasseerd kom je op een smal paadje dat tussen de struiken doorgaat. Als je rechts aanhoudt is er een afgang naar het strand, voorzien is van een touw. Dat maakt het wat makkelijker. Mijn telefoon geeft aan dat ik nu in Marokko ben. Voor de zekerheid maar even de roaming uitzetten.

Na de best heftige heenweg soms door het rulle zand, is het nu tijd voor de beloning. Prachtige vergezichten over het strand dat hier een Caraïbische uitstraling heeft. We snappen nu waarom het in het top10-lijstje staat. Het strand, van fijn wit zand, is prachtig.

In de zee, kraakhelder, liggen rotspartijen met groene algen aanslag. Bij laag water is het makkelijk lopen over het harde zand. Bij hoog water kun je het hoger gelegen pad kiezen. De zee volgend komen we steeds weer in een nieuwe baai terecht. Soms met veel rotsen, vaak bevolkt door rustende vogels en soms met een totaal verlaten strandje. Genoeg plaatsen ook voor een rustpauze om te genieten van de omgeving of een picknick.

Goed voor je huid

Ongeveer halverwege bereiken we Los Baños de Claudia, een natuurlijk gevormd zwembad. Bij eb komen er randen van rotsen tevoorschijn die, in verschillende niveaus, een natuurlijke barrière met de zee vormen. Vanuit de rotswanden sijpelt, water naar boven, dat gemengd met zandsteen, een groenige klei vormt die je op de huid kunt smeren voor een hydraterende werking. Ongefundeerde verhalen zeggen dat het een Romein was, Claudia genaamd, uit de nabijgelegen stad, die als eerste deze gezonde eigenschappen voor de huid ontdekte. Daarna kwamen mensen naar deze natuurlijke zwembaden om van hun baden te genieten alsof het een spa was.

Na dit gedeelte worden de stranden uitgestreker. Maar wij troffen meer zonnebadende koeien aan dan badgasten. Aan de andere zijde van het strand zien we nu het duin van Bolonia. Deze is gevormd door de Levante, de wind die hier enorm kan waaien, uit het oosten. Het zand stuift dan steeds in dezelfde richting. Bij Punta Paloma worden regelmatig zandschuivers ingezet om de autoweg vrij te maken.

Klimmen voor de liefhebbers

Wie zin heeft kan nog doorlopen en de hoge duin beklimmen. In 2001 is het 30-meter hoge Duna de Bolonia uitgeroepen tot natuurmonument. Vanaf Restaurante Otero loopt een houten loopbrug langs het strand. Vanaf het plankier heb je zicht op de overblijfselen van de Romeinse stad Baelo Claudia. Voor een bezoek, dat de moeite waard is, kun je alleen naar binnen via de andere kant, met de auto eigenlijk. Na 10 minuten over de loopbrug ben je nog 20 minuten verwijderd van de top vanewaar je mooi uitzicht hebt over de pijnboombossen en de baai. Dit moet ook prachtig zijn bij zonsopgang!

Restaurant Tip

Aan het strand liggen Restaurante Otero Bolonia (maandags gesloten) en Restaurante Las Rejas (in het winterseizoen alleen in het weekend geopend). Hier kun je onder het genot van een lekker zeebriesje de meest smaakvolle gerechten proeven. Probeer vooral de streekgerechten: de Atún encebollado (gemaakt met tonijn en uien) en de Croquetas de Chocos en su Tinta (inktvis kroketten).

Ter voorbereiding

Check altijd van tevoren even hoe het met de wind staat. Via allerlei apps is de windsnelheid per uur te bekijken. Wanneer de voorspelling hoger is dan 35 km/uur kun je beter een andere dag uitkiezen. Niet alleen veroorzaakt de Levante een ware zandstorm maar ook een bezoekje aan bijvoorbeeld Tarifa wordt dan een winderige bedoening. Kijk ook even naar een getijden-tabel. Een groot gedeelte van onderstaande route gaat over het (harde) strand. Hoewel er ook een hoger gelegen droge-voeten- pad is loopt het strand zelf toch wat gemakkelijker (nl.tideschart.com). Voor de route in het bos is de Wikiloc route handig, download de gratis versie. Toets, thuis met wifi "Wikiloc 38508724" in je Internetbrowser, de route verschijnt. Schakel "offline beschikbaar" in.

